



Atenció educativa a l'alumnat que pateix malalties prolongades



Generalitat de Catalunya
**Departament d'Educació
i Universitats**



La infància constitueix un dels col·lectius prioritaris des de la perspectiva d'atenció i protecció de la societat. Els programes adreçats a afavorir el desenvolupament global de tots els infants i joves i especialment dels que es troben en una situació de vulnerabilitat són especialment interessants per al benestar de la societat.

Els infants i joves que pateixen una llarga malaltia sovint estan privats de l'assistència continuada al centre escolar i de l'atenció educativa per part dels seu professorat. Les especials circumstàncies d'aquests alumnes fan que alternin períodes d'escolarització quasi normal amb estades a l'hospital o a casa. Els continus canvis d'entorn dificulten la relació i la comunicació amb els/les mestres i companys del centre educatiu.

Malgrat que la malaltia pot incidir de manera important en el seu rendiment escolar, l'alumnat malalt viu la continuació dels estudis com una activitat normalitzadora i com una afirmació d'esperança vers el futur, un cop superada la malaltia. Per aquest motiu, l'atenció educativa no tan sols té per objectiu evitar la marginació i el fracàs escolar dels infants i els/les joves malalts, sinó que també ha de servir per millorar la seva qualitat de vida en els àmbits psicològic, social i afectiu.

Per aquest motiu, el Departament d'Educació i Universitats promou serveis i programes de suport per a l'atenció educativa als infants i joves que pateixen malalties que els impedeixen l'assistència al centre escolar durant un període llarg de temps, amb l'objectiu de prevenir i evitar el trencament del procés escolar d'aquests alumnes i facilitar la seva reincorporació a l'escola i a la societat un cop superada la malaltia.

Els serveis i programes que ofereix el Departament d'Educació i Universitats a l'alumnat que per raó de malaltia prolongada no pot assistir al centre educatiu són:

A: Aules hospitalàries en els hospitals generals

B: Atenció domiciliària

C: Suport informàtic

D: Ensenyament secundari a distància

E: El paper de les associacions i de les fundacions



Aules hospitalàries en els hospitals generals

En aquestes aules els infants i joves ingressats poden continuar el seu procés d'aprenentatge. Això els permet recuperar parcel·les de la seva vida normal i, posteriorment, aquest fet facilita la seva reincorporació a l'escola.

Al capdavant de les aules hospitalàries hi ha mestres que donen atenció educativa dins l'hospital als infants i joves en edat d'escolarització obligatòria, tant als hospitalitzats com als que reben atenció a l'hospital de dia o en règim ambulatori. Aquest servei està adreçat a aquells alumnes que pateixen una malaltia, greu o crònica, que els impedeix assistir al centre escolar i que fan reingressos successius.



L'atenció educativa s'adreça prioritàriament a l'alumnat que ha d'estar hospitalitzat durant deu dies o més.

També s'ofereixen activitats de biblioteca, ludoteca i activitats relacionades amb la salut.

L'organització d'aquest servei té una gran flexibilitat. Els infants i joves hospitalitzats, quan a criteri de l'equip mèdic el seu estat ho permet, es desplacen a l'aula hospitalària on realitzen sessions de classes de suport i altres activitats, seguint una programació personalitzada.

En altres casos és el mestre/a qui es desplaça a l'habitació del malalt o malalta per desenvolupar les activitats.

El calendari d'atenció d'aquestes aules es correspon amb el calendari escolar general a Catalunya.

A tots els efectes, l'alumnat hospitalitzat o convalescent manté la seva escolarització en el centre ordinari on està matriculat.

A Catalunya, com a resultat de la col·laboració del Departament d'Educació i Universitats i del Departament de Salut, disposen d'aquest servei els hospitals de referència infantil i juvenil i, en general, aquells amb nombre elevat de llits pediàtrics.

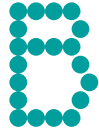
A fi de garantir la continuïtat del procés d'aprenentatge és important la coordinació del professorat de l'aula hospitalària amb el professorat del centre on està matriculat l'alumne/a.

Els professionals de les aules hospitalàries han de concretar amb el tutor o la tutora de l'alumne/a la proposta curricular per al període d'hospitalització i, si és el cas, per al període d'atenció domiciliària.

Els recursos informàtics permeten la comunicació de l'alumnat hospitalitzat amb els companys i el professorat a fi de compartir experiències i activitats i mantenir el contacte durant els períodes de no-assistència al centre escolar.

Hospital	Adreça	Població	Mestres
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau	Sant Antoni Maria Claret, 167, pavelló Santa Victòria	08025 Barcelona	2
Hospital Maternoinfantil de la Vall d'Hebron	Pg. de la Vall d'Hebron, 119-129	08035 Barcelona	4
Hospital del Mar	Pg. Marítim, 25	08003 Barcelona	1
Hospital Clínic	Villarroel, 170, escala 11, 4a planta	08036 Barcelona	1
Hospital Germans Trias i Pujol	Av. del Canyet, s/n, 5a planta. Maternal	08916 Badalona	1
Hospital Sant Joan de Déu (ALTHAIA)	Dr. Joan Soler, s/n	08243 Manresa	2
Hospital de Sant Joan de Déu	Pg. Sant Joan de Déu, 2	08950 Esplugues de Llobregat	4
Corporació Sanitària Parc Taulí	Parc Taulí, s/n, 2a planta. Pediatria	08208 Sabadell	2
Hospital Universitari Josep Trueta	Av. de França, s/n	17007 Girona	1
Hospital Arnau de Vilanova	Av. de l'Alcalde Rovira Roure, 80	25198 Lleida	1





Atenció domiciliària

L'alumnat en edat d'escolaritat obligatòria, que per patir malalties prolongades no pugui assistir al centre docent durant un període superior a 30 dies, podrà rebre atenció educativa al domicili familiar durant el període en què no pugui assistir a classe.

Per sol·licitar aquesta atenció, els pares, mares o tutors d'aquests alumnes han de presentar una sol·licitud al centre docent on està matriculat el seu fill o filla, acompanyada de l'informe mèdic en què consti la previsió aproximada del temps que l'alumne/a no podrà assistir al centre docent, així com el nom i cognoms del facultatiu/iva i el número de col·legiat/ada. Els impresos es poden obtenir mitjançant la web: <http://www.gencat.net/educacioiu-nivertats> (seleccionar la pestanya «beques i ajuts» i després seleccionar l'apartat «ajuts als alumnes que pateixen una malaltia prolongada»).

El director/a del centre docent o el titular en el cas dels centres privats concertats ha de trametre la sol·licitud i l'informe mèdic als serveis territorials corresponents, juntament amb una certificació del curs en què es troba escolaritzat/ada l'alumne/a i el nom del professor/a que tutelarà el procés d'aprenentatge durant el període en què l'alumne/a no pugui assistir al centre.

Les sol·licituds es poden presentar en qualsevol moment del curs escolar.

L'equip docent, amb l'assessorament, si escau, de l'EAP, elaborarà la proposta curricular que ha de desenvolupar l'alumne/a durant el període de no-assistència a classe. El professor/a tutor/a ha de fer el seguiment de la seva evolució amb el professor/a que l'atengui al seu domicili i també, si és el cas, amb el que l'atengui al centre hospitalari.



Així mateix, el docent que realitzi l'atenció domiciliària ha de coordinar-se amb el professor/a tutor/a designat pel centre i, si escau, el professorat del centre hospitalari, amb la finalitat de fer el seguiment del procés d'aprenentatge de l'alumne/a.

Per facilitar després del procés de la malaltia el retorn al centre educatiu, és important l'acolliment de l'alumne/a a l'aula considerant els aspectes de comunicació i relació social amb el grup i els aspectes emocionals.

L'atenció domiciliària finalitzarà quan l'alumne/a s'incorpori a les classes al centre d'origen on es troba matriculat. Si l'alumne/a no pot incorporar-se en la data prevista cal trametre un nou informe mèdic en què es faci constar la previsió de temps que, segons el facultatiu/iva que fa el seguiment de la malaltia, l'alumne pot continuar encara sense incorporar-se al centre.



Suport informàtic

Atès que l'ús dels mitjans informàtics, les comunicacions per correu electrònic, cartes o visites dels companys, pot afavorir les relacions socials i afectives amb els companys del grup classe, el Departament d'Educació i Universitats i la Fundació "la Caixa" van subscriure un conveni de col·laboració per dur a terme el projecte «Aplicació de les tecnologies de la comunicació i l'atenció educativa dels infants amb llarga malaltia».



Aquesta col·laboració es concreta en:



Millora de la dotació informàtica de les aules hospitalàries que permet als alumnes hospitalitzats l'accés als recursos telemàtics per desenvolupar activitats d'aprenentatge i mantenir la comunicació amb el centre docent i l'entorn, i així compensar tant com es pugui la desvinculació que comporta la malaltia.



Accés dels infants i joves malalts als recursos de què disposa la xarxa telemàtica i, per mitjà d'internet, a altres programes educatius i a la comunitat virtual Educalia, Edu365, que ofereix un complement quant a educació no formal i inclou el canal específic Aula de Salut, que aporta continguts relacionats amb l'educació d'infants malalts.



Dotació en préstec d'un ordinador portàtil amb programari educatiu als alumnes que ho sol·licitin, durant el període que reben atenció domiciliària. Aquest suport facilita que l'alumne/a pugui continuar els estudis des de casa seva.

Col·laboració d'ambdues institucions en la formació del professorat que atén els infants i joves malalts i en el programari específic per a aquesta finalitat.



Les famílies poden sol·licitar que l'alumne/a pugui disposar d'un ordinador portàtil mentre duri l'atenció domiciliària, i ho han de fer constar en el full de sol·licitud d'atenció domiciliària.



Ensenyament secundari a distància

Els joves més grans de 18 anys amb malalties prolongades també poden seguir els seus estudis per mitjà dels ensenyaments a distància, els quals ofereixen:



L'oportunitat de desenvolupar els continguts, amb la consegüent obtenció del títol.



L'oportunitat de cursar batxillerat adequat al temps de què disposi l'alumne/a.

Amb el suport de l'acció tutorial del professorat, l'alumne/a segueix el curs a distància.

Per a informació sobre horaris i matrícules es pot consultar la web: www.xtec.cat/icesd.



El paper de les associacions i de les fundacions

A Catalunya hi ha un elevat nombre d'associacions, fundacions, etc. formades per familiars i els mateixos afectats de les diverses malalties.

Les associacions han fet possible els canvis ràpids i profunds de la societat en el camp cultural, social, sanitari, educatiu i assistencial creant un ric teixit d'iniciatives vers els col·lectius més fràgils.

Aquestes entitats, que coneixen a fons les característiques mèdiques i psicopedagògiques dels infants i joves malalts, fruit de l'experiència diària d'uns professionals i familiars que, amb tècnica i dedicació, conviuen i treballen amb infants, joves i adults que les pateixen, poden facilitar informació i consells útils per als professionals de l'educació.

Gairebé totes aquestes entitats disposen de servei d'informació i s'hi pot contactar per sol·licitar suport i consell en forma d'orientacions, estratègies i recursos didàctics.

© Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació i Universitats

Edició
Servei de Difusió i Publicacions

Disseny
Estudi Carme Vives

Il·lustracions
Marta Pau

1a edició
setembre de 2006

Tiratge: 10.000 exemplars

Dipòsit Legal: B - 45.307 - 2006
Impressió: Gesmax s.l.

